

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 16246/2023
04.12.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник у поступку по ревизији Властимир Огњановић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Директни корисник средстава Високи савет судства, коју заступа Државно правобранилаштво, са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 760/23 од 15.03.2023. године, у седници одржаној 04.12.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 760/23 од 15.03.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 521/22 од 07.11.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и тужена обавезана да тужиоцу на име накнаде штете на име главног дуга исплати 267.390.331,50 динара са законском затезном каматом од 10.02.2011. године до исплате. Ставом другим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 195.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 760/23 од 15.03.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде штете на име главног дуга исплати 267.390.331,50 динара са законском затезном каматом од 10.02.2011. године до исплате. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде, тако што је тужилац обавезан да туженој накнади трошкове првостепеног поступка од 262.140,00 динара. Ставом трећим изреке, тужилац је обавезан да туженој накнади трошкове другостепеног поступка од 118.420,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију и допуну ревизије, због битне повреде одредаба

парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20 и 10/23 – други закон), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом нема пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује, при чему другостепена пресуда садржи оцену битних жалбених навода који су од одлучног значаја.

Према утврђеном чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, тужилац основ свог потраживања заснива на решењу Привредног суда у Београду Ст 38/10 од 10.12.2010. године (које је постало правноснажно 10.02.2011. године), донето у поступку спровођења стечаја над Предузећем за трговину, посредовање export-import "Т&М" д.о.о. у стечају из Београда, чији је један од оснивача заједно са оснивачем ББ. Утврђено је и да је ББ, као тужилац поднео тужбу ради накнаде штете, на основу тог решења и у истом својству и пресудом Вишег суда у Београду П 1998/15 од 13.10.2016. године (која је потврђена пресудом Апелационог суда у Београду Гж 6984/20 од 22.02.2022. године) тужена Република Србија обавезана је да му исплати 217.652.992,62 динара са припадајућом каматом, а због незаконитог рада њеног органа Трговинског суда у Београду у предмету Ст 6301/02 (касније Привредног суда у Београду Ст 142/10), који се водио против стечајног дужника Привредног друштва „Жикица Јовановић“ из Банатског Брестовца. На основу наведене пресуде суоснивач ББ је наплатио само део нераспоређених средстава које је њихово предузеће „Т&М“ у стечају имало у односу на стечајну масу „Жикица Јовановић“. Према решењу Ст 38/10 од 10.12.2010. године потраживање „Т&М“ у стечају према стечајној маси Привредног друштва „Жикица Јовановић“ је износило 485.043.324,12 динара. Правноснажном пресудом Трговинског суда у Београду П 1024/07 од 26.03.2008. године (која је потврђена и преиначена пресудом Вишег трговинског суда у Београду Пж 6031/08 од 29.04.2009. године) утврђено је потраживање „Т&М“ ДОО у стечају према стечајној маси ДПП „Жикица Јовановић“ у износу од 161.492.237,59 динара са припадајућом каматом (ближе наведено у овој пресуди). Од наведеног износа (485.043.324,12 динара), износ од 267.390.331,05 динара резервисан је за стечајне повериоце стечајног дужника-привредног друштва „Т&М“, док је износ од 217.652.992,62 динара представљао вишак деобне масе која је припала оснивачу ББ.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев, оценивши да је у стечајном поступку који се спроводио над стечајним дужником ДПП „Жикица Јовановић“ било незаконитог поступања, јер приликом продаје наведеног стечајног дужника стечајни управник није пријавио да привредно друштво тужиоца и ББ „Т&М“ води спор против стечајне масе ДПП „Жикица Јовановић“, већ је у наведеном стечајном поступку одобрен нацрт за главну деобу и таква деоба спроведена намирењем поверилаца чије је потраживање признато у наведеном стечајном поступку, уместо да се резервишу средства којим би ПД „Т&М“ у стечају по правноснажности пресуде наплатило своје потраживање. Додатна

аргументација првостепеног суда је да, с обзиром на чињеницу да је ББ (суоснивач ПД „Т&М“) успео у спору за накнаду штете због незаконитог поступања Привредног суда у Београду у поступку вођења стечајног поступка над стечајним дужником ДПП „Жикица Јовановић“, то је основано потраживање тужиоца за исплату преосталог износа до износа утврђеног правноснажном пресудом Привредног суда у Београду Ст 38/10 од 10.12.2010. године, имајући у виду да се у овом поступку ради о истоветном чињеничном и правном основу и о истом предмету спора.

После расправе одржане пред другостепеним судом у смислу члана 383. став 4. ЗПП, ради потпуног утврђивања чињеничног стања и одлучивања о истакнутом приговору застарелости од стране тужене (на припремном рочишту одржаном 15.06.2021. године, а о ком приговору првостепени суд није одлучио), на којој је поновљено извођење доказа читањем свих писмена у списима, као и свих записника са одржаних главних расправа пред првостепеним судом, те читањем решења о исправци Привредног суда у Београду Ст 38/2010 од 09.02.2021. године, којим је на предлог овде тужиоца, исправљено решење истог суда Ст 38/2010 од 10.12.2010. године у ставу седмом изреке, на тај начин што су преостала нераспоређена средства у виду вишка деобне масе у износу од 217.652.992,62 динара са обрачунатом каматом (која су била предмет потраживања у правоснажно окончаном парничном поступку П 1998/15) распоређена оснивачима стечајног дужника ББ и АА. Другостепени суд је оценио да је основан приговор застарелости потраживања истакнут од стране тужене, закључивши да уколико је тужилац сматрао да му је штета проузрокована поступањем органа тужене, односно Привредног суда у Београду у поступку спровођења стечајног поступка над стечајним дужником „Жикица Јовановић“ из Банатског Брестовца, односно у поступку спровођења стечајног поступка над ПД „Т&М“, у предметима Привредног суда у Београду Ст 142/10 и Ст 38/10, над којим привредним друштвима је стечајни поступак закључен и то над ДПП „Жикица Јовановић“ дана 29.03.2010. године, а над ПД „Т&М“ дана 10.12.2010. године (решење је постало правноснажно 10.02.2011. године), могао је у року од 3 године од дана закључења стечајног поступка да пред редовним судом покрене поступак ради накнаде штете, те да је протекао рок да тужилац заштиту свог права тражи пред судом, с обзиром на чињеницу да је тужилац тужбу у овој правној ствари поднео 27.01.2021. године, због чега је побијаном одлуком првостепена пресуда преиначена и тужбени захтев одбијен.

По оцени Врховног суда, одлука другостепеног суда заснована је на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 154. Закона о облигационим односима (ЗОО) прописано је да ко другоме проузрокује штету дужан је да је надокнади, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице, одредбом члана 155. истог закона, прописано је да штету, између осталог, чини и умањење нечије имовине (обична штета), док је одредбом члана 172. став 1. наведеног закона прописано да правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих овлашћења.

Одредбом члана 360. ЗОО, прописано је да се застарелошћу губи право да се захтева испуњење обавезе (став 1), чланом 361. наведеног закона прописано је да застарелост почиње да тече првог дана после дана кад је поверилац имао право да захтева испуњење обавезе, ако законом за поједине случајеве није што друго

порписано (став 1), а чланом 362. да застарелост наступа када истекне последњи дан законом одређеног времена. Одредбом члана 376. овог закона прописано је да потраживање накнаде проузроковане штете застарева за три године од када је оштећеник сазнао за штету и за лице које је штету учинило (став 1), да у сваком случају ово потраживање застарева за пет година од када је штета настала (став 2).

Сагласно наведеном, застарелост наступа када протекне законом одређено време у коме је поверилац судским путем могао захтевати испуњење обавезе. У конкретном случају, тужилац тужбеним захтевом тражи да се тужена обавезе да му на име накнаде штете (у смислу одредбе члана 172. ЗОО) исплати 267.390.331,50 динара, као преостали ненаплаћени износ и разлику од износа који је био предмет потраживања ББ у правоснажно окончаном парничном поступку П 1998/15 (у коме је тужена Република Србија обавезана да ББ исплати 217.652.992,62 динара), па до износа утврђеног правноснажном пресудом Привредног суда у Београду Ст 38/10 од 10.12.2010. године (од 485.043.324,12 динара). По оцени Врховног суда, правилан је закључак другостепеног суда да уколико је тужилац сматрао да му је штета проузрокована поступањем органа тужене, односно Привредног суда у Београду у поступку спровођења стечајног поступка над стечајним дужником „Жикица Јовановић“, односно у поступку спровођења стечајног поступка над ПД „Т&М“ (чији је био суоснивач са ББ) у предметима Привредног суда у Београду Ст 142/10 и Ст 38/10, над којим привредним друштвима је стечајни поступак закључен и то над ДПП „Жикица Јовановић“ дана 29.03.2010. године, а над ПД „Т&М“ дана 10.12.2010. године (решење Ст 38/10 постало је правноснажно 10.02.2011. године и објављено у „Службеном гласнику РС“, бр. 5/2011 од 01.02.2011. године), могао је у року од три године од дана закључења стечајног поступка, као дана сазнања, да пред редовним судом покрене поступак ради накнаде штете, а најкасније од момента објављивања решења у Службеном гласнику РС. Имајући у виду наведено, протекао је рок да тужилац заштиту свог права тражи пред судом, с обзиром на чињеницу да је тужилац тужбу у овој правној ствари поднео 27.01.2021. године. Неоснован је навод ревизије да би у конкретном случају требало применити рок у смислу одредбе члана 379. став 1. ЗОО, будући да износ од 267.390.331,05 динара, који тужилац потражује не представља износ који би припао оснивачима, већ износ који је решењем Привредног суда у Београду Ст 38/10 од 10.12.2010. године припао стечајним повериоцима, те се стога не ради о потраживању које је утврђено правноснажном судском одлуком које би припало тужиоцу, као суоснивачу и у ком случају би могао да се примени рок из члана 379. став 1. ЗОО.

У конкретном случају, из утврђеног чињеничног стања произилази да је у решењу Привредног суда у Београду Ст 38/10 од 10.12.2010. године, утврђено да износ од 485.043.324,12 динара представља стечајну масу ПД „Т&М“, добијену на основу пресуде Трговинског суда у Београду П 1024/07 од 26.03.2007. године и пресуде Вишег трговинског суда и Пж 6031/08 од 29.04.2009. године и то: на име главног дуга од 161.492.237,59 динара и обрачунате камате на износ овог дуга од 31.10.2001. године до 2010. године, те да је од наведеног износа, износ од 267.390.331,05 динара резервисан за стечајне повериоце стечајног дужника ПД „Т&М“, док је износ од 217.652.992,62 динара представљао вишак деобне масе, која је по наведеном решењу од 10.12.2010. године припала само оснивачу ББ. Против наведеног решења тужилац је могао изјавити жалбу Привредном суду у Београду у року од 8 дана од дана објављивања решења у Службеном гласнику РС (објављено 01.02.2011. године) Привредном

апелационом суду у Београду, што није учинио и решење је постало правноснажно 10.02.2011. године. Тужилац је једино поднео предлог за исправку наведеног решења, по ком предлогу је донето решење о исправци Ст 38/2010 од 09.02.2021. године на тај начин што су наведена нераспоређена средства у виду деобне масе распоређена и оснивачу, овде тужиоцу АА, а што је у складу са чланом 124. Закона о стечајном поступку (важећег у време спровођења стечајног поступка над привредним друштвом „Т&М“), чланом 148. Закона о принудном поравнању, стечају и ликвидацији (важећег у време спровођења стечајног поступка над привредним друштвом „Жикица Јовановић“), као и члану 147. важећег Закона о стечају, којим одредбама је прописано да оснивачима средства из стечајне масе могу припасти само у случају уколико су намирени сви стечајни повериоци. Стога је правилан закључак другостепеног суда да износ од 267.390.331,05 динара, који се потражује предметним тужбеним захтевом не представља разлику до пуног износа од 485.043.324,12 динара, који би припао оснивачима, како то тврди тужилац, већ износ који је решењем Привредног суда у Београду Ст 38/10 од 10.12.2010. године, припао стечајним повериоцима. Ово тим пре што је тужиоцу исправком решења Ст 38/10 од 09.02.2021. године, као суоснивачу заједно са другим суоснивачем додељен износ од 217.652.992,62 динара, као нераспоређена стечајна маса. Стога је правилно другостепени суд преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца.

Из изложених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић